

Till Vätternvårdsförbundet

06-04-15

Länsstyrelsen i Jönköpings län
Att. Måns Lindell

Yttrande över förslag till ny Vattenvårdsplan för Vättern 2006-2012.

Östergötlands Båtförbund (ÖBF) har ca. 7500 medlemmar fördelade på 47 klubbar. Ca 3000 av medlemmarna finns runt Vättern, ca 1800 finns vid kanalsystemen (Göta kanal och Kinda Kanal) med bl.a. sjöarna Roxen (Linköping) och Åsunden, resten drygt 2700 finns vid kusten. En tredjedel av klubbarna som är organiserade i ÖBF / Svenska Båtunionen (SBU) är dubbelanslutna även till Svenska Seglarförbundet (SSF). Många är dessutom medlemmar i Svenska Kryssarklubben (SXX) som är en riksförening. På riksnivå samarbetar vi i Sjösportens Samarbetsdelegation (SSD).

Många av båtarna i Vättern och kanalsystemen går ut i skärgården under semestern en del har även sommarplats vid någon av skärgårdshamnarna. ÖBF är anslutet till SBU
ÖBF är en främjande organisation som verkar för att våra medlemmar ska kunna utöva båtlivet på bästa sätt, både ur medlemmens och naturens perspektiv.
Grunden för båtliv är vår urgamla rätt att fritt färdas på vattnet.

ÖBF har samarbetat med Smålands Båtförbund i kontakten med Jönköpings Segelsällskap.

För att förbereda Båtlivets roll i den nya Vattenvårdsplanen planerade vi i samarbete med Vätternvårdsförbundet (Måns Lindell) och inom ramen för vårt (SBU/HSR) EU-projekt Baltic SeaBreeze (BSB) att genomföra tre konferenser med båtklubbar runt Vättern. Två konferenser har genomförts. Den första i Motala med båtklubbarna på den östra sidan av Vättern, den andra i Jönköping för båtklubbarna i södra delen av Vättern. Till dessa möten har även kommunrepresentanter bjudits in, likaså har inbjudan även gått ut till klubbar ej anslutna till Båtförbunden.

Den tredje konferensen, för klubbarna i den nordvästra delen av Vättern har inte ännu kunnat genomföras. Den planeras att genomföras under året.

Friluftsliv är naturvård och ger förståelse för betydelsen av att arbeta för en natur i balans och en natur som är tillgänglig. Båtliv är friluftsliv på vatten! I Vättern är det i de flesta hamnar kö till båtplatserna. Detta visar att Vättern är en attraktiv sjö att ha båten i och även ett populärt besöksmål för Göta Kanal turisterna.

En god miljö med ett friskt rent vatten är själva förutsättningen för det mesta av båtlivet. En god tillgång på fisk uppskattas också av många, eftersom i synnerhet båtlivet i Vättern har samlat många fiskeintresserade. Detta gör att miljöfrågorna länge har varit aktuella och prioriterade för båtägarna. Försämras miljön, försämras även värdet på båten och båtlivet. Detta vill vi självklart undvika.

Jag kommenterar bara de delar som direkt berör båtlivet.

Giffri miljö (4)

Delmål enligt punkt (8) är en bra målsättning. Tyvärr är vi beroende av vilka produkter som erbjuds, båtlivet bör bara använda godkända produkter. Tyvärr blir vi också ibland lurade av att producenterna inte lever upp till sitt ansvar för miljöanpassade produkter. Vi måste kunna lita på att erbjudna produkter uppfyller de krav som regelverket ställer. Den enskilde båtägaren har ingen möjlighet att kontrollera produkterna, däremot kan vi som konsumenter ställa krav på att produkterna är miljöanpassade.

Åtgärder (6)

Bränsledistributionen är ett svårt område. Branschen är ekonomiskt stark och svår att påverka. Lanseringen av alkylatbensin har gått trögt, samtidigt har motortekniken gått snabbt framåt. SBU är med i ett forskningsprojekt, som IVL Svenska Miljöinstitutet driver. Det har som uppgift att undersöka effekterna av olika miljöanpassade drivmedel för mindre båtmotorer, både inombords och utombordare. Resultatet ska redovisas i mars 2007. Vi ska också inom BSB titta på möjligheten att använda mobila bränslestationer.

Åtgärder (8)

ÖBF kan mycket väl ta på sig att vara kontaktorganisation för alla båtklubbarna i Vättern. De flesta är redan anslutna och vi har bra kontakt med Smålands BF. För de ej anslutna klubbarna kan vi så länge vi har ekonomiskt stöd från andra, t.ex. HSR, och Sjöfartsverket, för att informera om miljöfrågor och nya regler, mycket väl bjuda in alla till olika träffar. Om detta externa stöd skulle upphöra ser vi det dock som nödvändigt att erhålla stöd från annat håll för att kunna fortsätta som samordnare. Vi finansieras till största delen genom medlemsavgifter, vilket medför att våra aktiviteter ska komma våra medlemmar till nytta i första hand.

Indikatorer:

Försäljningsstatistik borde gå att få från bränsledistributörerna likaså vilka fraktioner som erbjuds. Det är inget som klubbar /hamnar normalt för register över. De kan givetvis vara med vid inventering av vad som finns i närheten men jag tror att detta i första hand är en fråga för branschen att svara för.

Miljömärkta motorer finns nog inte. Däremot tillverkas de efter de vid varje tidpunkt gällande direktiven. Det kan då nämnas att efter i år får det inte tas in för försäljning, några nya 2-takts motorer enligt den gamla tekniken, utan bara de som klarar de nya avgaskraven, vilka införs från årsskiftet. Jag tror även här att det är försäljningsstatistik som man får titta på.

Saneringsutrustning för att ta hand om eventuellt bränslespill eller läckage vid olyckstillbud, ger vi tips om, i de konferenser Ren & Säker Hamn som anordnas inom BSB.

Klubbarnas miljöanpassning med införande av miljöplaner anläggande av spolplattor och liknande kan vi ganska lätt inventera och redovisa. Dessa ger en bra bild på hur miljömedvetandet höjs.

Ingen övergödning (7)

Jag vill framhålla att vi, trots att Vättern är en näringsfattig sjö, och båtlivet knappast är någon risk för att ändra på detta, starkt vill framhålla betydelsen av bra toa-service på land. Detta gäller både i hemmahamn, gästhamn och inte minst i de naturhamnar som finns i skärgården i norra delen av Vättern. Vi behöver även stöd för att propagera för användandet av fosfatfria diskmedel, för att inte onödigtvis belasta naturhamnarnas grunda vikar.

Levande sjöar och vattendrag (8)

Jag tycker det är ett mycket bra att ange som generationsmål, att Vättern ska fortsätta att vara ett riksintresse för friluftslivet och därigenom även för båtlivet.

Delmål (6)

Att tillgängligheten för friluftsliv ska öka, känns bra. Strandskyddet är viktigt att värna, samtidigt som det inte får bli ett hinder i strävandena att bygga ut de hamnarna som behöver öka kapaciteten, till att motsvara efterfrågan. Vid den vattenverksamhet som blir nödvändig vid en hamnutbyggnad och som kan ge en tillfällig grumling av vattnet, gäller det att hitta tidpunkter för arbetet som är acceptabla ur miljösynpunkt. Grumlingseffekten får ej hindra nödvändiga hamnutbyggnader.

Åtgärd (9)

Ser jag som angelägen. Flera projekt pågår. Behovet av ökade hamnplatser är stort. Naturhamnarna i skärgården saknar tao-service i land på flera platser. Utökning vore lämplig. Likaså skulle det vara bra om militärens restriktioner i vissa områden kunde hävas, särskilt under den mest intensiva båtsäsongen under sommaren.

Indikator:

Ett lätt sätt att mäta utvecklingen av gästbåtsbesöken är att redovisa Gästhamnsstatistiken från de hamnar som är anslutna till Gästhamnsföreningen. Övriga hamnar går nog också att få uppgifter ifrån.

God bebyggd miljö (15)

Delmål (8)

Att hamnar ska ha miljöplaner har redovisats i tidigare miljömål.

Åtgärderna (7 och 8)

Miljöplaner och bränsledistribution, finns även på annan plats.

Indikatorerna: Gästnätter, miljöstatus är också nämnda på annan plats. Inventera samtliga båtplatser kan var svårt om man ska försöka få med alla privata bryggor och liknande. Platserna i varje hamn går nog att räkna, även om det varierar från år till år beroende på att båtstorlekarna ändrar sig och man måste flytta bommar för att ge plats och då kan tappa platser.

Gästhamnsstatistiken går att få ganska lätt, via Gästhamnsföreningen och Gästhamnsguiden.

Jag ser det som mycket positivt att Båtlivet även fortsättningsvis kommer att ges en självklar plats i Vättern och att vi ges utrymme i Vattenvårdsplanen att redovisa det miljöansvar som klubbar och båtägare ser som en mycket viktig del i sin verksamhet.

Många av dessa frågor behandlas vid de konferenser som vi regelbundet försöker att genomföra inom konceptet ”Ren & Säker Hamn”. Vi avser att fortsätta genomföra sådana konferenser, rimlig omfattning är en i Vätterområdet per år.

Vår (SBU:s) miljöpärm är under revidering och ska bli klar under året. Varje båtklubbs miljöombud kommer då att få ett exemplar.

Båtlivet och Miljön är en miljöbroschyr som delats ut till alla medlemmar. Biläggs remissvaret. SBU kommer också att under året komma ut med en reviderad Hamnbok, varje båtklubb kommer att få ett exemplar. Hamnens miljöfrågor berörs även i denna.

Östergötland Båtförbund .

Harald Mårtensson, ordförande i Östergötlands BF
